

Міжнародна трудова міграція, як переміщення робочої сили через кордони держав, сьогодні привертає значну увагу дослідників, оскільки має комплексні наслідки для соціально-економічного стану окремих країн та світу загалом. Кризові ситуації можуть призводити до погіршення умов на національному ринку праці, що лише посилює тенденції до зовнішньої міграції з країни. Саме тому в умовах повномасштабного російського вторгнення міжнародна трудова міграція вимагає більш детального аналізу: вона може як посилювати негативний вплив на національні ринки праці, так і, при відповідному державному регулюванні, сприяти подоланню кризових наслідків.

У результаті дослідження впливу міграції робочої сили на український ринок праці можна зробити висновок, що цей процес має як позитивні, так і негативні наслідки для економіки країни. З одного боку, відтік кваліфікованих кадрів призводить до дефіциту робочої сили у певних секторах, що може негативно впливати на продуктивність і розвиток національної економіки. З іншого боку, зовнішня міграція робочої сили сприяє притоку валютних коштів через грошові перекази, що частково підтримує економічну стабільність та сприяє розвитку малого та середнього бізнесу.

В умовах кризи та нестабільності міграція робочої сили також є індикатором та адаптаційним механізмом для населення, яке шукає кращих умов праці та проживання за кордоном. Тому для мінімізації негативних наслідків і максимізації позитивних ефектів доцільно розробляти комплексні державні політики, спрямовані на регулювання трудової міграції, підтримку повернення кваліфікованих кадрів та створення привабливих умов для роботи і розвитку в Україні.

Інформаційні джерела

1. ЦЕС. 2024. Українські біженці. Майбутнє за кордоном та плани на повернення. URL: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/final_final-cor.pdf
2. Воєнні мігранти: світовий досвід та українські особливості. URL: <chrome-extension://efaidnbnmnhibpcajpcglclefindmkaj/https://help-ukraine.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Policy-war-migranti-final-1.pdf>

УДК 657

Т.Є. Дем'яненко, мол. наук. співроб. (ННЦ «ІАЕ», Київ)

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В ФОРМАТІ XBRL: РОЗГЛЯД ОНОВЛЕНИХ ДОДАТКОВИХ ФОРМ ЗВІТНОСТІ

Підприємствам, які складають фінансову звітність (у тому числі консолідовану) на підставі таксономії за Міжнародними стандартами фінансової звітності («МСФЗ») необхідно подавати звітність в електронному форматі – iXBRL.

Розглянемо оновлені в 2024 році додаткові форми звітності для подання до НКЦПФР в блоці МСФЗ.

Нові форми звітування до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (надалі – НКЦПФР) успішно інтегровані в програмне рішення М.Е.Дос.

А саме, доступні до використання наступні форми згідно:

1) Рішення НКЦПФР від 27.06.2023 № 713 [2] та Наказ НКЦПФР від 15.11.2023 № 103 [4]:

- Q2010003 – Інформація, що подається до НКЦПФР суб'єктом аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності або іншого обов'язкового завдання підприємству, що становить суспільний інтерес, нагляд за яким здійснює НКЦПФР, початок дії з 17.11.2023 р.;

- Q2020003 – Інформація, що подається до НКЦПФР суб'єктом аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності юридичній особі, що має тісні зв'язки з підприємством, що становить суспільний інтерес, обов'язковий аудит фінансової звітності якого він також проводить, нагляд за яким здійснює НКЦПФР, початок дії з 17.11.2023 р.;

- Q2040002 – Інформація, що подається до НКЦПФР суб'єктом аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємству, що становить суспільний інтерес, нагляд за яким здійснює НКЦПФР про порушення, що могли мати місце або мали місце, зокрема шахрайство щодо фінансової звітності такого підприємства та відносно яких не вжиті відповідні заходи щодо їх усунення, початок дії з 17.11.2023 р.;

- Q2050001 – Інформація, що подається до НКЦПФР суб'єктом аудиторської діяльності, який надає аудиторські послуги відповідно до законодавства підприємству, що становить суспільний інтерес, яке є надавачем фінансових послуг, нагляд за яким здійснює НКЦПФР про встановлені факти недотримання встановлених пруденційних вимог та нормативів, початок дії з 01.01.2024 р.;

Порядок складання та подання даної звітності визначено в ст. 36 Закону України від 21.12.2017 № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі - Закон №2258) [1]:

Так, суб'єкт аудиторської діяльності повинен повідомляти про будь-яку інформацію щодо питань:

1. порушення законодавства з питань, що належать до компетенції НКЦПФР, у тому числі в частині кількісних показників з урахуванням рівня суттєвості;

2. суттєвої загрози або сумнівів щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі;

3. наявності модифікованої думки (думки із застереженням, негативної або відмови від висловлення думки).

Здійснювати це невідкладно (негайно), але не пізніше дати підписання аудиторського звіту (якщо інше не передбачено Законом №2258).

2) Рішення НКЦПФР від 27.06.2023 № 714 [3] та Наказ НКЦПФР від 30.10.2023 № 95 [5]:

- Q2030103 – Повідомлення, що подається до НКЦПФР підприємством, що становить суспільний інтерес, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності, початок дії з 29.10.2023 р.;

- Q2030203 – Повідомлення, що подається до НКЦПФР юридичною особою за підприємство, що становить суспільний інтерес, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності, початок дії з 29.10.2023 р.;

- Q2030303 – Повідомлення, що подається до НКЦПФР підприємством, що становить суспільний інтерес – компанією з управління активами як емітента інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності, початок дії з 29.10.2023 р.

Підприємства, які становлять суспільний інтерес, котрі відповідно до законодавства подають фінансову звітність разом з аудиторським звітом (звітом незалежного аудитора) до НКЦПФР, зобов'язані до підписання договору з суб'єктом аудиторської діяльності подати Повідомлення до НКЦПФР підприємства, що становить суспільний інтерес, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з аудиту фінансової звітності, за вищезазначеними формами.

Стислий аналіз нововведень. Зокрема, були внесені такі зміни:

- додана нова форма звітності – Q2050001;
- повідомлення до НКЦПФР підприємством, що становить суспільний інтерес, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з аудиту фінансової звітності, розділено на три окремі документа:

- Q2030103 «Повідомлення ПСІ про вибір аудитора»;
- Q2030203 «Повідомлення ЮО про вибір аудитора»;
- Q2030303 «Повідомлення КУА про вибір аудитора»;

- додані нові інформаційні рядки щодо спільного проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності або іншого обов'язкового завдання та кількості суб'єктів аудиторської діяльності (САД), що залучені до спільного проведення;

- запроваджено новий блок «Перелік дочірніх підприємств (у разі складання консолідованої звітності)» з фіксацією найменування юридичної особи та її ідентифікаційного коду;

- введено поняття ознаки фінансової звітності на рівні: «Окрема фінансова звітність», «Фінансова звітність», «Консолідована фінансова звітність»;

- забезпечено докладне висвітлення даних щодо ознаки напрямів діяльності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків;

- додано поле «Примітки» в цілях розкриття додаткової інформації по кожній з вищезазначених форм.

Інформаційні джерела

1. Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. Рішення НКЦПФР від 27.06.2023 № 713. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-23#Text>
3. Наказ НКЦПФР від 15.11.2023 № 103
4. Рішення НКЦПФР від 27.06.2023 № 714. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1383-23#Text>
5. Наказ НКЦПФР від 30.10.2023 № 95.

УДК 336.2

Д.К. Донченко, здоб. ОС (ОДАУ, Одеса)

Н.А. Гребейникова, викл. (ОДАУ, Одеса)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: ЗМІНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

У сучасному світі бухгалтерський облік переживає революційні зміни, зумовлені швидким розвитком цифрових технологій. Цифрова епоха вплинула на всі аспекти бізнесу, і бухгалтерія не є винятком. Традиційні методи ведення обліку, які базувалися на паперових документах і ручних розрахунках, поступово витісняються автоматизованими системами, що забезпечують швидкість, точність і прозорість.

Бухгалтерський облік – це спосіб суцільного документального спостереження й контролю за господарською та фінансовою діяльністю підприємств і організацій й відповідного відображення отриманої інформації. Суть бухгалтерського обліку визначають такі його властивості: систематичне і послідовне відображення всіх господарських операцій у міру їх здійснення; документальне обґрунтування господарських операцій; застосування різних способів обробки облікової інформації – рахунків, подвійних записів, балансу та ін. [1] В обліку застосовують різні вимірники для відображення господарських засобів і процесів, що здійснюються на підприємстві, а також їх кількісних та якісних характеристик. Значення бухгалтерського обліку полягає в тому, що він: забезпечує прозорість (чітке ведення обліку дозволяє зацікавленим сторонам (інвесторам, кредиторам, податковим органам) отримувати достовірні дані про фінансовий стан підприємства.); підтримує управлінські рішення (правильна облікова інформація допомагає керівництву аналізувати результати діяльності, планувати бюджет, контролювати витрати та оптимізувати ресурси.); сприяє дотриманню законодавства (бухгалтерський облік є необхідним для виконання нормативних вимог, що регулюють фінансову звітність та оподаткування.); підвищує ефективність бізнес-процесів (автоматизація облікових процесів дозволяє зменшити витрати часу на обробку даних та знизити ризик помилок.).